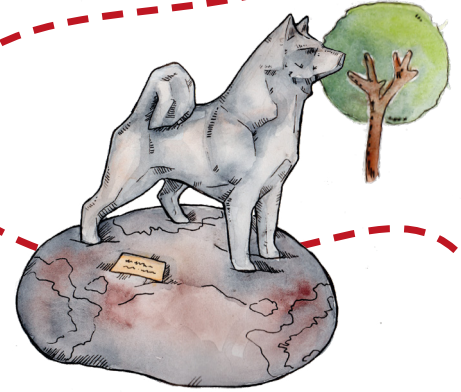

TEÄTTKEÄŠTT ÄLGG

Teättkeäšt

Ää'nned teättkeäšt pie'nin da lookkâd jiõ'ne Ke'nnel-leett e'tkkõõzzâst.
Vuässõotti vuei'tte va'steed kõõččmõõžžid jiõččines, paarineez le'be u'cc ä'rtlin.

- Mu'vddem jee'resnallšem seei'b pie'nin vuei'tte lee'd?**
 - kâ'lcseei'b
 - kolmmčiččkkseei'b
 - tä'snnseei'b
- Mâ'st teätt, što pie'nnest lij čue'čkes?**
 - pie'ne pee'llj mottje ruânnan
 - piânnai älgg joorrâd piirâs
 - piânnai tuä'rjast da älgg kaaggeed juõ'ljeez
- Mii vääžnai aunâs pie'nnest älgg lee'd pâi kooppâst vuäžžamnalla?**
 - čää'cc
 - mi'lkk
 - appelsiinsä'pp
- Mii aicc pie'nnest lij jiânnai pue'rab gu oummust?**
 - njâ'ddemaicc
 - â'pssemaicc
 - tâbddamaicc
- Mâi'd pie'ne silttee?**
 - lookkâd
 - pirsted
 - kuäivvad
- Minä vuonna Kennelliitto on perustettu Koon ee'jj Ke'nnel-lett lij perstum?**
 - 1656
 - 1889
 - 1999
- Kâ'll vuäzzla Ke'nnel-leettast liâ?**
 - âlddsin miljon
 - âlddsin dohat
 - âlddsin 150 000
- Mii lij Ke'nnel-leett vuäzzlažliist nõmm?**
 - Piânnjem
 - Mu'rrem
 - Piânngažam
- Ko'st Ke'nnel-leett koontâr sâjjad?**
 - He'Issnest
 - Vantaast
 - Espoost
- Ke'nnel-leett koontâr õõudâst lij pie'nnepää'žzes. Mii pie'nneroodd pää'žzest lij?**
 - lää'ddle'pccpe'lljpie'ne
 - lää'ddlappie'ne
 - lää'ddceäggpe'lljpie'ne

TEÄTTKEÄŠTT ÄLGG

Eu'nned logo

Pri'nttje'ked eu'nneemkaart. Ke'nnel-leett logo vuäitt eu'nneed jijjäs haa'leem eeu'ni-vui'm.

PIE'NNEROOĐ

Piirâst pie'nneroođ

Ķiõččâd õõutsââ'jest www.hankikoira.fi/koirarodut ne'ttseeidain pie'nneroođid.
Juâkksaž vuäžž va'lljeed pie'nneroođ, koon haa'lad pirsted.

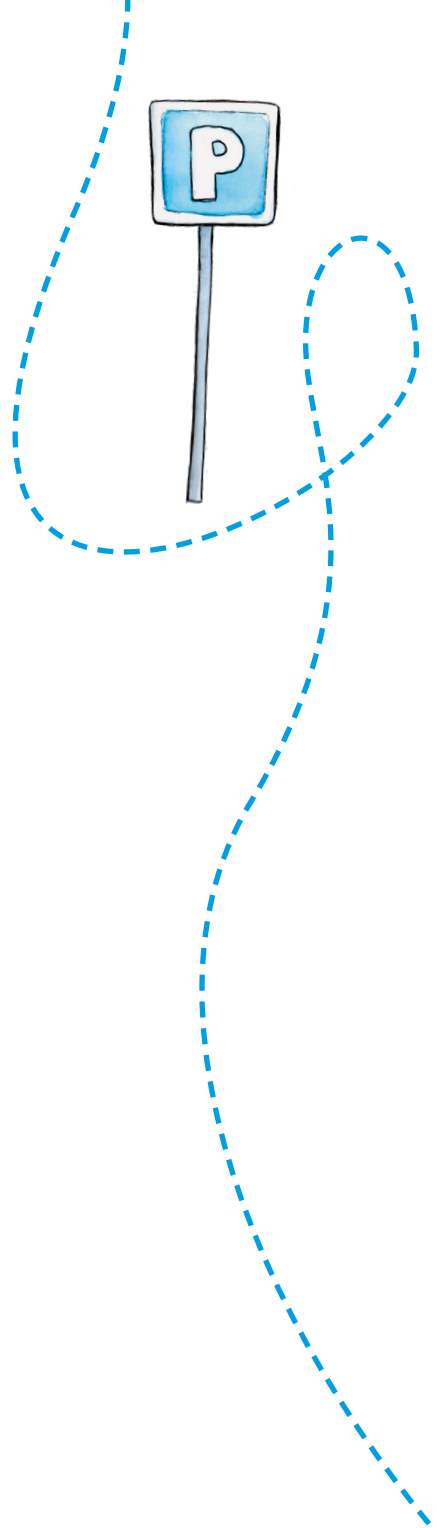
Jânnameâttmä'tkĳ pie'nneroođid

Vuässõõtti juâkkâ'tte paarân le'be u'cc ä'rttlen da ĳeä'čče, mä'htt www.hankikoira.fi/koirarodut -
ne'ttseeidain vuäžž vue'll-läädast äävai juõ'kĳ roođ jiijjâs rooddmîrtee'lm.
Tuõjjan lij oocčâd va'sttõõzzid puõ'tti kõõččmõõžžid:

1. Koon âaraž puõ'tti pie'nneroođ liâ?
 - a. afgaanvi'nttpiânnai
 - b. labradorvižži
 - c. amerikkstaffordshirenterrier
 - d. basenji
 - e. brasilianterrier
 - f. akita
 - g. ruõšš-eurooplaž laika
 - h. šolkķterrier
 - i. danskkdoggi
 - j. berninpeâmmaipiânnai
2. Koon alggveärrjânma täk pie'nneroođ ko'lle?
3. Mu'vddem ââ'nmemõõltõ'sse pie'nneroođ liâ alggveärrjânimest šõõggum?
4. Šiõttâd pie'nneroođid maa'lmka'rtte.
5. E'tkĳâst jiijjad haa'leem pie'nneroođ vuä'nkânji.

Mii pie'nneroođid suävči mu'nne?-te'stt

Ha'ņķķed pie'nne.fi -seeidain lij Mii pie'nneroodd suävči mu'nne? -te'stt. Juâkksaž vuäitt tuejjeed tee'st jiõčč da mâņņa tâ'st vuei'tve'ted õõutsââ'jest smiõttâd, mõõzz te'stt uu'di jee'res va'stteejid jee'resnallšem puâđõõzzid.

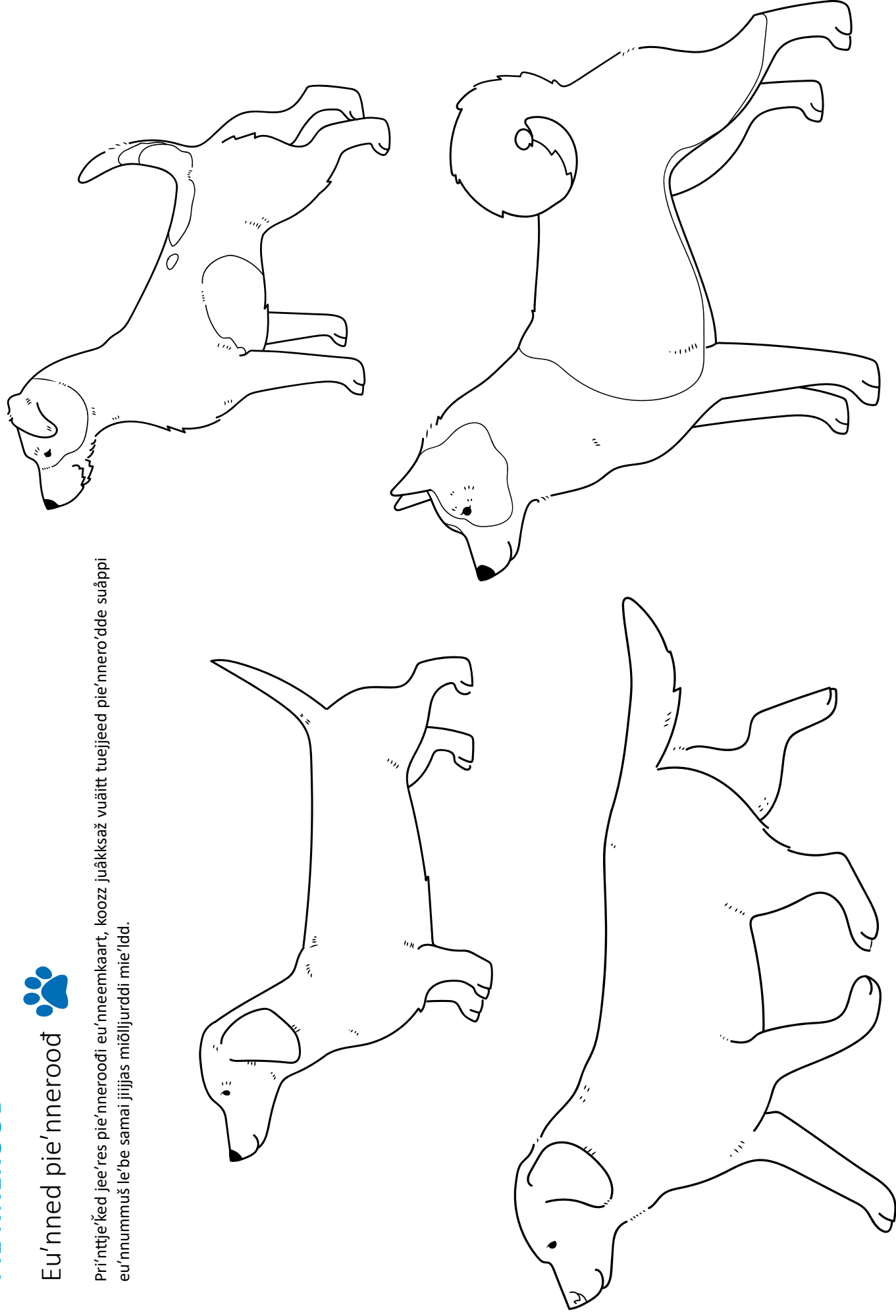

PIE'NNEROOD

Eu'nned pie'nnerood

Pr'nttje'ked jee'res pie'nneroodi eu'nneemkaart, kooz juákksaž vuáitt tuejjeed pie'nnero'dde suáppi eu'nnummuš le'be samai jiiijas miólljurddi mie'ldd.

PIE'NNESTAARJÖZZIN

Čöglđöskeäinn

Raajjád cöglđöskeäin. Čöklđössân vuäitt äâ'nned ouddm. jöör-tööllâmooorcid, pu'lpettin da räänain rajjum tunnelli, stuu'li kō'skķe pijjum sue'bbid, škooul šeelljast äârrai kuärņam- da siörrâmoolgid dno. Vuei'tlvažvuōđi mie'ldd vuäitt äâ'nned še liikkeemkuärnâc.

Vuässöötti juâkkâ'tte paarrân, koin nu'bb taimmai ohjee'jen da nu'bb piännjen. Ohjeei älgg vuäžžad "piännai" jââ'tted ķeäin mie'ldd tiöttum jä'rjstöözžâst. Mânņa tâ'st rool vuäitt vaajted. Ķeâšt vuäitt lee'd jâ'ttlösvuöttķeâšt le'be ääi'jvâ'lddemtää.

Siörrpie'nnečuäjtös

Vuässöötti po'htte dâamast siörrpie'nne. Pie'nnid älgg raajjád da vuârbbad ķeâšt nâamar. Öuddlest vuäitt raajjád še ciistid (ouddm. hiârvrââ'zzid) da ķe'kssjed jee'resnallšem nõömtöözžid mâ't-a moččummus eu'n, kâ'lccjummuš sei'bb, moččummus pee'llj, lââ'jes luândd, moččummus tu'rbb dno.

U'čtee'l le'be ķii-ne päärnain taimmai ärvstöölljen (da ķii-ne vuäitt taimmad piisren ķe'rje'mmen ärvstööllii arvvöözžid). Čuäjtöözžâst vuässöötti puä'tte ķeäččlōōžži siörrpie'nnin rie'dde da šiottee pie'nnee tuarrast ou'dde. De ärvstööllii räukk vuäs-sööttjid ķie'rddjed "kruugg" pirr pie'nnines.

Öhttsaž vuässöözž mânņa juâkksaž puätt öhttu ärvstööllii ärra. Ärvstööllii vuäitt raukkâd vuässöötti ouddmiârkkân kaggâd siörrpie'nne pârdda, čuä'jted tön paa'nid, ķie'rddjed kruugg odđest pirr, raajjád kolmmičiökksaž ķiörij kruuggâst le'be mõönnâd öuds-mââusat kruugg kuu'lmest ku'lmme.

Looppâst puk ķeâštöötti puä'tte mââusat kruu'ğģe. Ärvstööllii oudd hiârvrââ'zzid le'be jee'res ciistid da sârnñ ķii vuäžž mõön-nallšem nõömtöözž. Vuei'tte va'lljeed ouddmiârkkân vitt pue'rmös le'be šiotteed siörrpie'nnid pue'rmösvuöttjä'rjstō'sse. Ärvstööllii vuäitt äärvsted jee'res aa'sšid, mâ't-a spraavdöözž tää'rķesvuōđ, öhttsažtuâj le'be häâ'sķes lä'ğģstööttmōš

Haajitobdstemkeäinn

Ohjeei peejj uu'cces, ij- kue'stllös puurkid (le'be ouddmiârkkân e'jjpei'vmmöō'nin kuâđđjam čuu'ķķid) jee'reshajjsaž aunnsid mâ't-a kanel, neilik, mueil, laakerlööstid, säu'nnhaajid dno, da rääj neeu'lin reä'jid pu'rķķe/čuu'ķķ lâkka. Puurkid pe'jje rie'dde da vuässöötti spraavee haajitobdstemkeäin, ko'st kâi'tte äâ'p-see'l a'rvveed, mii haajj koon-a puurkâst lij.

Mâi'd piännai jorđđ škooultöözžâst – siörr

Siörr jeužž positiivlaž ra'vvjummuš, kââ'tt lij öht pie'nni škooultemnäâ'll. Tä'st piännnga päkka čuâkklem jiöñin, što pie'nne tuejjeem ä'sš lij nõkam, mâi'd ooumaž haa'lad pie'nne tuejjeed. Škooultös tuejjeem mäâ'ttin, da harjttöözžin öölgtemtää'ss kâ'ğģe siömmnai siömmna.

Čuâkklemneävva vuäitt äâ'nned steehlpuurki loo'ķķid, pie'nni jiijas čuâkklem siörrâmkaau'nid le'be špeâkktem jiön vuäitt tuejjeed njaa'lmin. Čuâkklem siörrâmkaau'nin ou'dde viiņk piännjen taimmjeeja, što suu ķiččlōddâm taimm'mös lij vuöigâs. Siörrmōš lij paarin tuejjeem harjttös, ko'st nu'bb lij piännai da nu'bb ohjeei. "Pie'nne" mâ'nne siömmna ääigâs meadda jee'res sâjja, da u'čtee'l maainast ohjee'jid "pie'nnin" öölgtum tuâj, kââ'tt vuäitt lee'd ouddm. ištmmōš, mõönnâd kuärjjeed, njoikkmōš, ķiöđ kaggmōš dno.

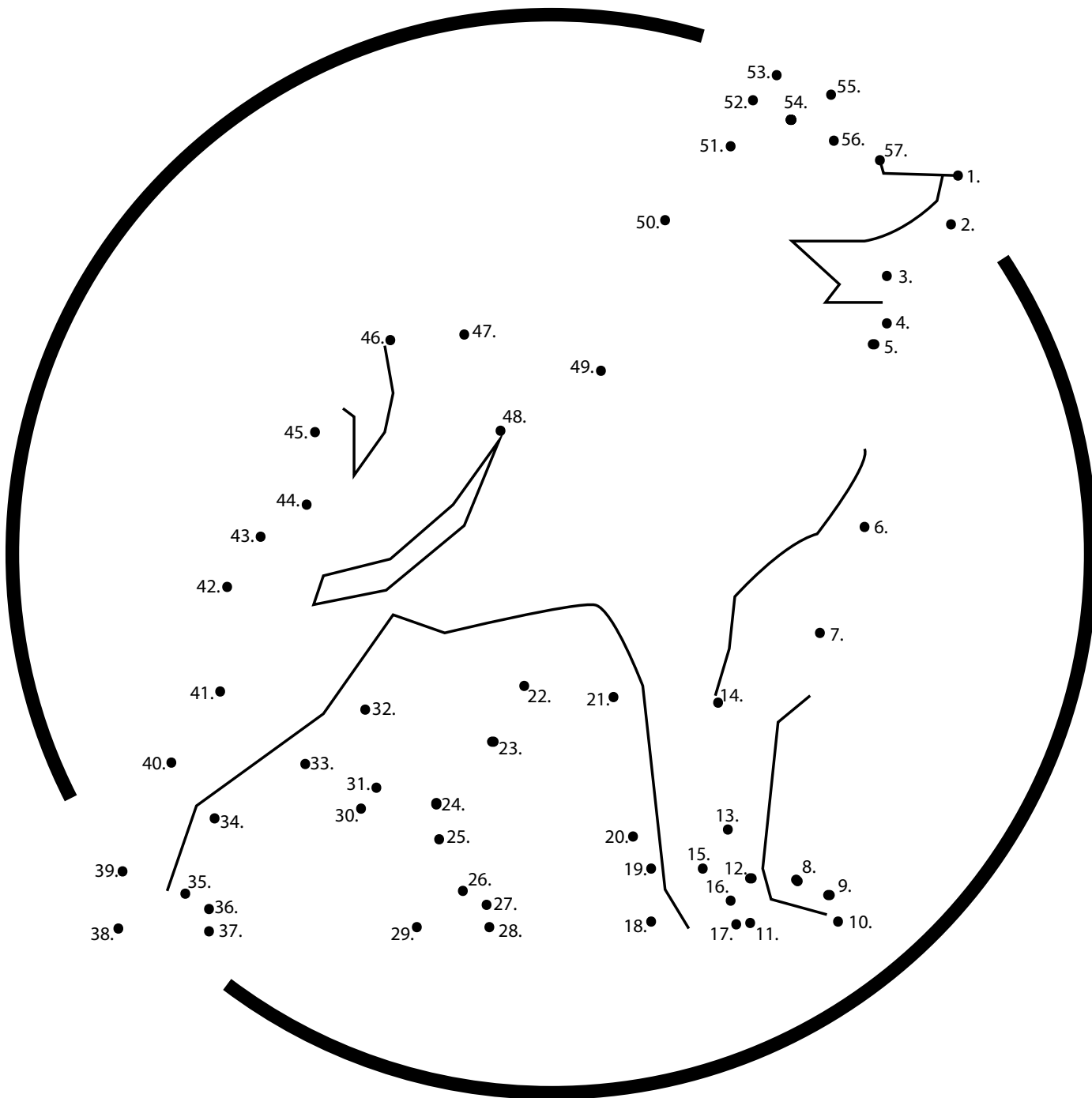
Pie'nnid räu'ķķe mââusat, da tuöjjan lij ä'lğģed arvlōddâd piännnga suâppi tuâj čuâjtee'l da ķiččlōddee'l pantomiin-nalla aa'sšid. Pie'nne da ohjeei jiâ maainâst ni voops. Piännjen äârrai älgg pâi ķiččlōddâd jee'res aa'sšid da ķiöččâd, mu'vddem taimm'möözžâst kollai cuâkktes da juâtkk ķiččlōddmōözžid seâmmanna raajjmō'sše. Cuâkktes kannat tuejjeed aalgâst ju'n uu'cest pörggmōözžâst vuöigâs taimm'mō'sše. Ouddm. kuärjjeed mõönnmen da cuâkkted vue'sšen pukin vuâlârra mõönnâm taimm'möözžin, da mânņa tâ'st öölgtemtää'ss kaggâd siömmnai siömmna. Gu piännai lij jâä'ķķtam raukkâmnalla, ķeäitt ohjeei piännjes. Mânņa tâ'st roolid vuäitt vaajted.

PIE'NNESTAARJÖZZIN

Ceäklđözzâst ceäklđö'sse

Mii kaartâst eett? Seu'rre nâamrid jä'rjstđözzâst 1, 2, 3 dno, nu'tt vuäžžak see'lv mii kaartâst eett.

PIÄNNAI TUÂJAST

Raaz vue'ppespiänn'jen

Vuässõõtti juakká'tte paarân da tu'mmje, kuäbbaž lij čââ'Imte'mes ooumaž da kuäbbaž vue'ppespiännai. Čââ'Imte'mes ooumust čâ'nne čõõ'Imid. Vue'ppespie'nne tuõjjan lij vuä'psted čââ'Imte'mes ooumaž keäin čõõđ peäggtekkâni ni-mõõn. Keäinast vuei'tte lee'd cõgldõõzz, mãä'kk da årstõõzz. Roolid vuäitt vaajted gu leä'ped mõõnnâm keäin čõõđ.

Pällpeämm'mõš

TARBBÄZ: Jõnn päll (da sâjjai päi'kk)

Vuässõõtti taimma paarân: nu'bb lij päkkai da nu'bb peämmaipiännai.

Päkkai oudd meärrõõzzid paaldâst da peämmaipiännjen taimmai tuõjjan lij noorrâd jõnn päälläid kuárnâc nuu'bb kee'jjest nuu'bb keäčča ouddmiärkkân pie'jjeen.

Mää'tk poodd vuei'tte päkkjen taimmjee'jest pue'tted lâä'ssvuä'ppõõzz, ouddm. raukkmõš årstá'tted le'be joorgled vuä'ljsbeälla le'be čí'žsbeälla.

Vahttpiännaisiõrr

TARBBÄZ: siõmm keällaž da haa'le'mmen še räänn.

Vuässõõtti e'stte kruugâst. Vuõssmõs vahttpiänn'jen va'lljuum mãân kruugg kõ'skkê čââ'Im kiddy "vue'dđed", da keäll šiõttee "vahttpie'nne" tuákka. Vahttpie'nne vuäitt lâä'ssen peittad räânain. Öht kruuggâst âarrjin vä'ldd keäll jiõcces vuei'tlvummus meälgžet da ââ'n tõn kiõđâst sie'lj tue'kken. Puk järraz še pe'jje kiõđid sie'lj tuákka.

Pie'nne cäu'nne: "Koccu, koccu, vahttpiännai, tuu keäll lij läppjam!" Ää'n keäll välddam sâitt keäll sie'ljes tue'kken da piännai kâitt ke'kssjed, keän tue'kken jiõn kollai. Piännai uuggâst arvvlõddum ooummu ooudâst da tät čuä'jat kiõđâs. Nääi't juä'tkkê, poka keäll käunnai. Taarbše'mmen keäll vuäitt sâittad viñkkân tääu'jab vuâra.

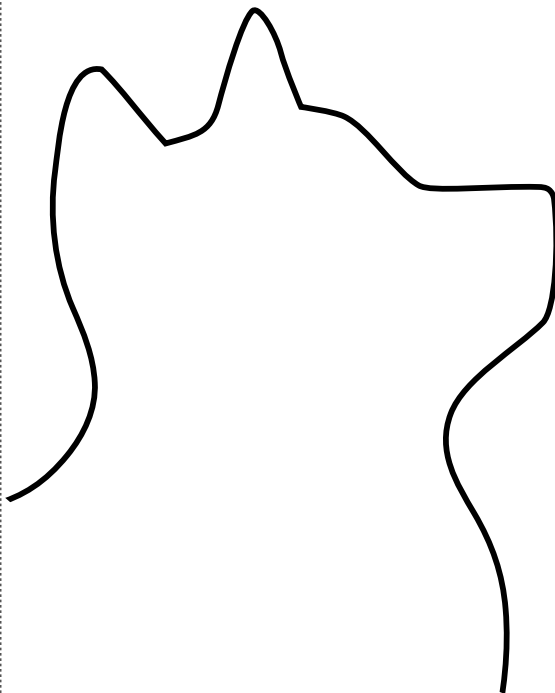
Keäll välddam mãân puõ'tti vuâra vahttpiänn'jen kruugg kõ'skkê vue'dđed, da siõrr älgg aalgâst. (Käivv: siõrrâmbankk.fi)

PIÄNNAI TUÂJAST

Kaart pirstummuš loopp räjja

Piirâst kaart pie'nne loopp räjja

PIE'NNID KUULLI ÄMMAT

A'rvved kii-koort

A'rvved kii -koort (tuällve'rggnek, žeevaidãhttar, piännaiheãrrai, žeevaitarbbkaaup prekkšek, tri'mmjeei, piännaiškoolteei, peãmmai, čuãjtõsãrvstõõlli)

Pri'nttei A'rvved kii -koort, koid vuãitt åã'nned mãttmin jee'resnaa'lin:

Vaajtõsmãinn 1: Pantomiim

Vuãssõõtti kã'gğe vuãrstes koort paakkãst da čuãjtã'lle koortãst åãrrai ammatnee'kk jjiõntãã. Jãrraz kã-i'tte a'rvveed.

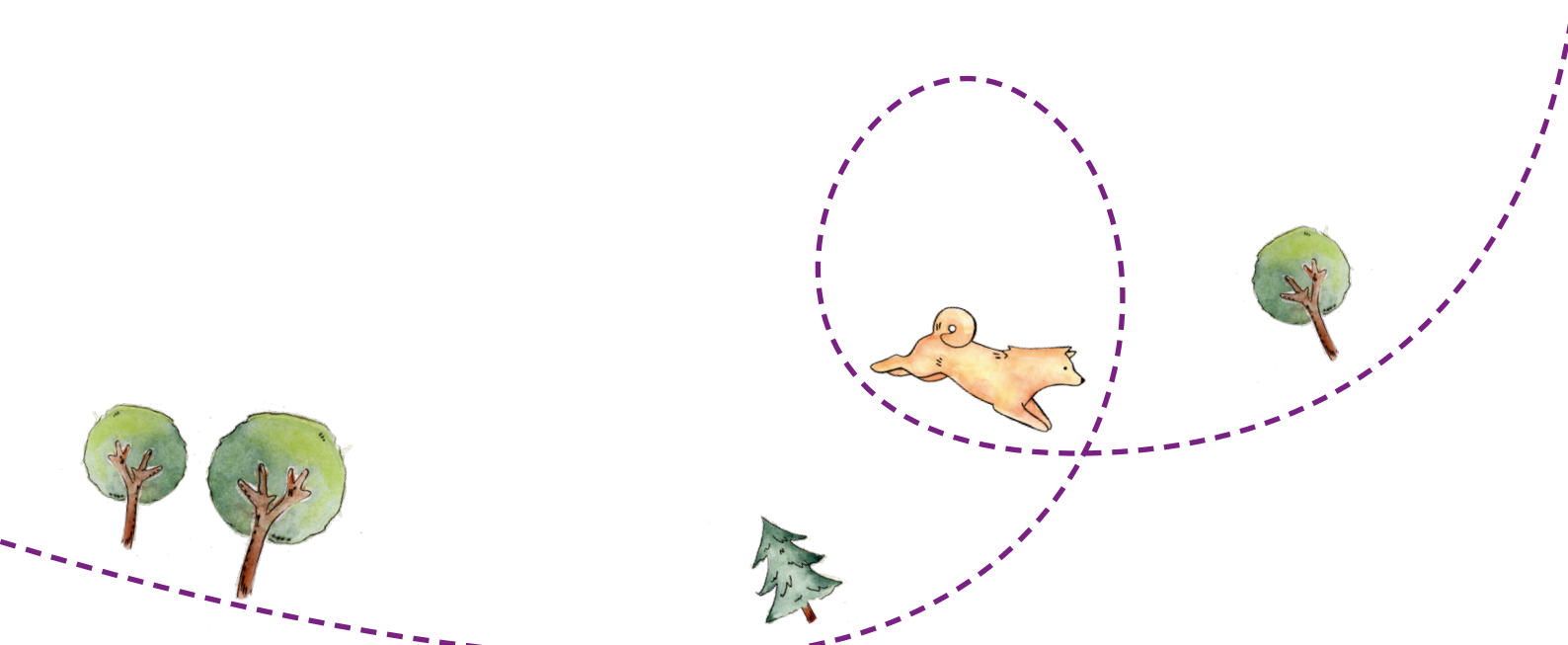
Vaajtõsmãinn 2: Alias

Aliaksest I. sãã'nnčõlgtẽmsiõrãst vuãssõõtti kã'gğe vuãrstes koort paakkãst da čiõlgtẽ koortãst åãrrai ammatnee'kk åã'nnkãni jjiõčč saa'nid le'be tõi vue'zzid. Jãrraz kã'i'tte a'rvveed.

Vaajtõsmãinn 3: Alias nuu'bbin kiiõlin

Tuejjeed vaajtõsmãain 2 nalla, leša engglõskiiõlin, ruõccckiiõlin le'be mãin-ne vuãssõõtti silteem kiiõlin.

A'rvved kii -koortid vuãitt kẽ'kssjed da raajjad õõutsãã'jest låã'ss. Mie'ldd vuãitt vã'ldded še jãrrsid pie'nni-vui'm tãimmjee'jid gu ämmatnii'kkid. Ouddmiãrkkãn vuãitt pirsted vuei'nnemvãkksaž vue'ppespiãnn'jin, lookkãmpie'nne da tõn ohjeei, peãmmaipie'nne tuukkines dno.

Vue'ppespie'nne õõ'nni
Guide dog handler
Ledarhunds förare

Žeevaidãhttar
Veterinarian
Veterinär

Pie'nneškoolteei
Dog trainer
Hund tränare

Pie'nneheãrrai
Dog massager
Hundmassör

Tri'mmjeei
Dog groomer
Hund trimmare

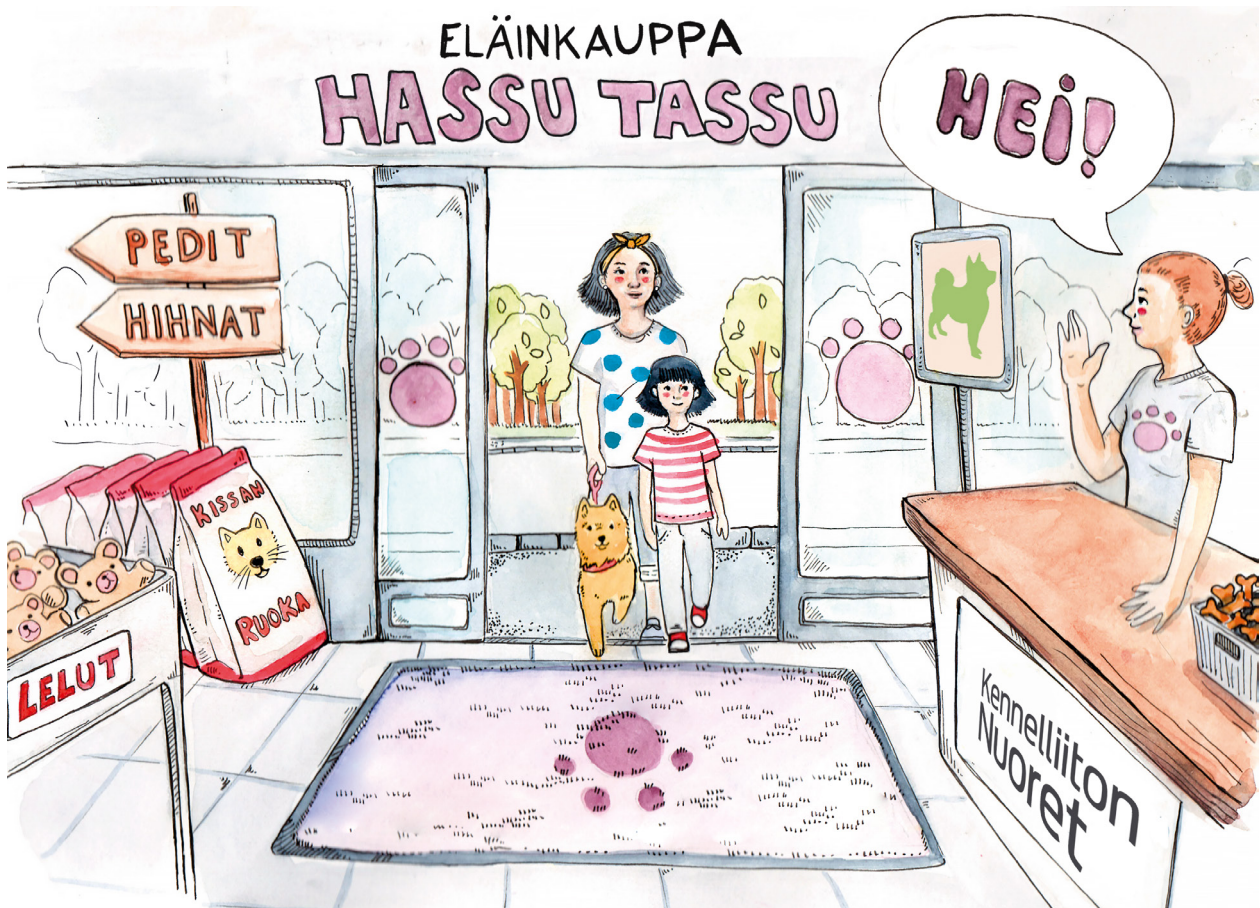
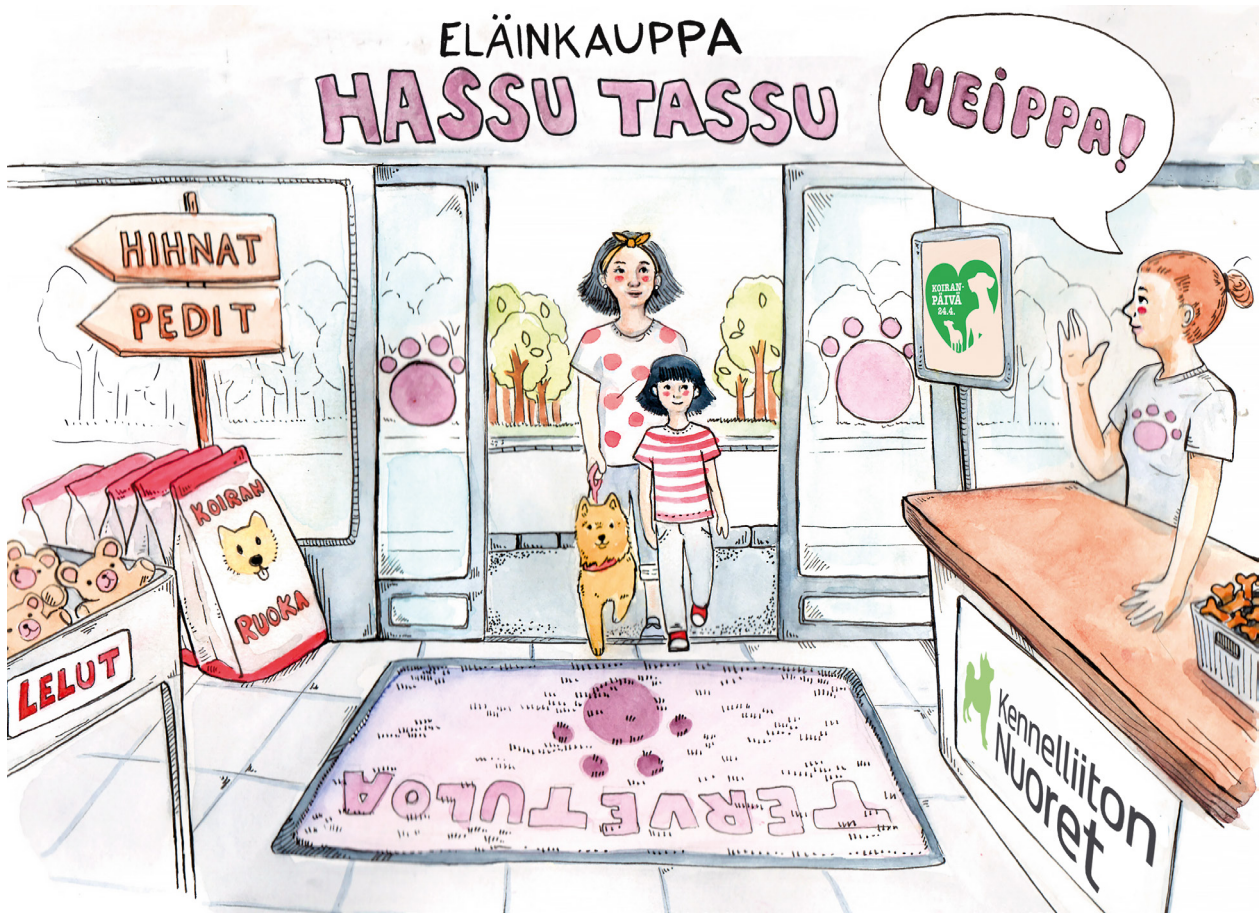
Žeevaikaup prekkšëċ
Pet shop salesperson
Djuraffärsförsäljare

PIE'NNID KUULLI ÄMMAT

Oo33 kaartâst vöö'jjid

Oo33 vue'lbust kaartâst čiččâm (7) vââ'jj.

PIÄNNAI MEERLÕ'ŽŽEN LÄÄ'DDJÄNNMEST

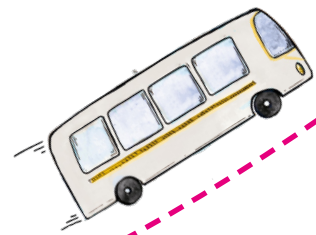
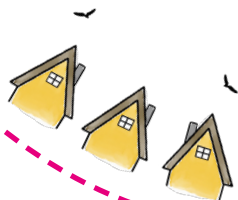
Niõggõõzzi pie'nnepõõrtaž da pie'nnekaardâs

TARBBAZ: piirstõs- da/le'be tuâjstõõllâmneävv

Vuässõõtti plaa'hee niõggõõzzi pie'nnekarddâz le'be pie'nnepõõrte. Tuâj vuâitt čõõđted pirstee'l le'be tuâjstõõlee'l jee'res aunnsin uu'ccesmaall.

Veä'kk-kõõčcmõõžž:

- Mõõn šoora põõrtaž le'be kaardâs le'čči?
- Mâkam aunnsin põõrtaž le'be jee'res kâäu'n le'čče?
- Ko'st tõt sâjj'je'čči?
- Mâkam pirrõs tõt le'čči?
- Mâkam siõrrâmkâäu'n le'be jee'res kâäu'n to'ben le'čči pie'nnid?

PIÄNNAI MEERLÖ'ŽŽEN LÄÄ'DDJÄNNMEST

Põ'mmaikuuhlažpiännai

Pri'nttje'ked vaalmäš pie'nnehää'mm da tözz pihttsid. Čuõppád pie'nnehää'mm da pihttsid põ'mmjest da eu'nne'ked töid. Pihttsid vuäitt še hiärvted.

